

A család a felekezeti roma szakkollégiumi hallgatók értékrendszerében és kapcsolathálózatában

Török Péter

torok.peter@public.semmelweis-univ.hu

Lukács Ágnes

agnes.rozi.lukacs@gmail.com

Dávid Beáta

david.bea@public.semmelweis-univ.hu

Család-tükör konferencia, Szeged, 2014.11.20.

A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat hallgatóinak vizsgálata

- Semmelweis Egyetem, Mentálhigiéné Intézet
- 2011-től
- Cél: a jövő roma értelmiségének szociológiai, szociálpszichológiai és mentálhigiénézés szempontú jellemzése és a bekövetkező változások mérése a kollégiumban eltöltött évek során.

Módszerek

Értékrend vizsgálat – EVS

- Jól dokumentált a roma értelmiség identitás-változása vs. általános értékek (Kyuchukov 2011)
- EVS 4. hullám (2008), rövidített, önkitöltős változat (max. 1,5 óra)
- 2011 óta: **121 hallgató** (EVS: 1531)

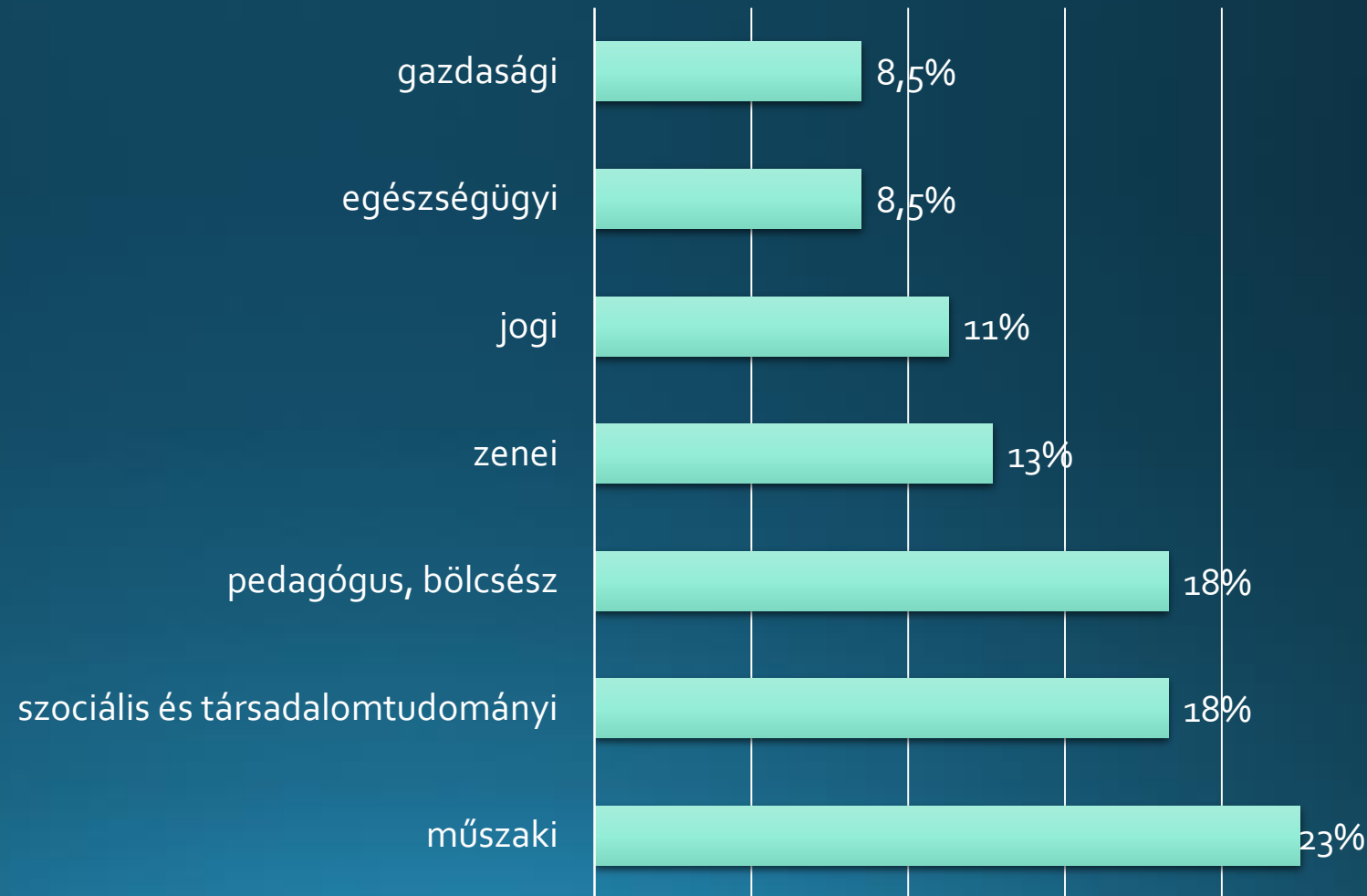
Kapcsolatháló vizsgálat – Kapcsolati napló (Huszti 2009), EgoNet (McCarty 2007)

- A hallgatók minden évben egy héten keresztül jegyzik, hogy kikkel, milyen formában, hol beszéltek
- Mérjük a kapcsolathálózat nagyságát, a naplóban említett beszélgetőpartnerek szocio-demográfiai jellemzőit, a kötés erősségét, kapcsolathálózat struktúráját
- **76 roma egyetemista kapcsolathálózata, 1997 kapcsolat, ún. „alter”**

Roma szakkollégisták

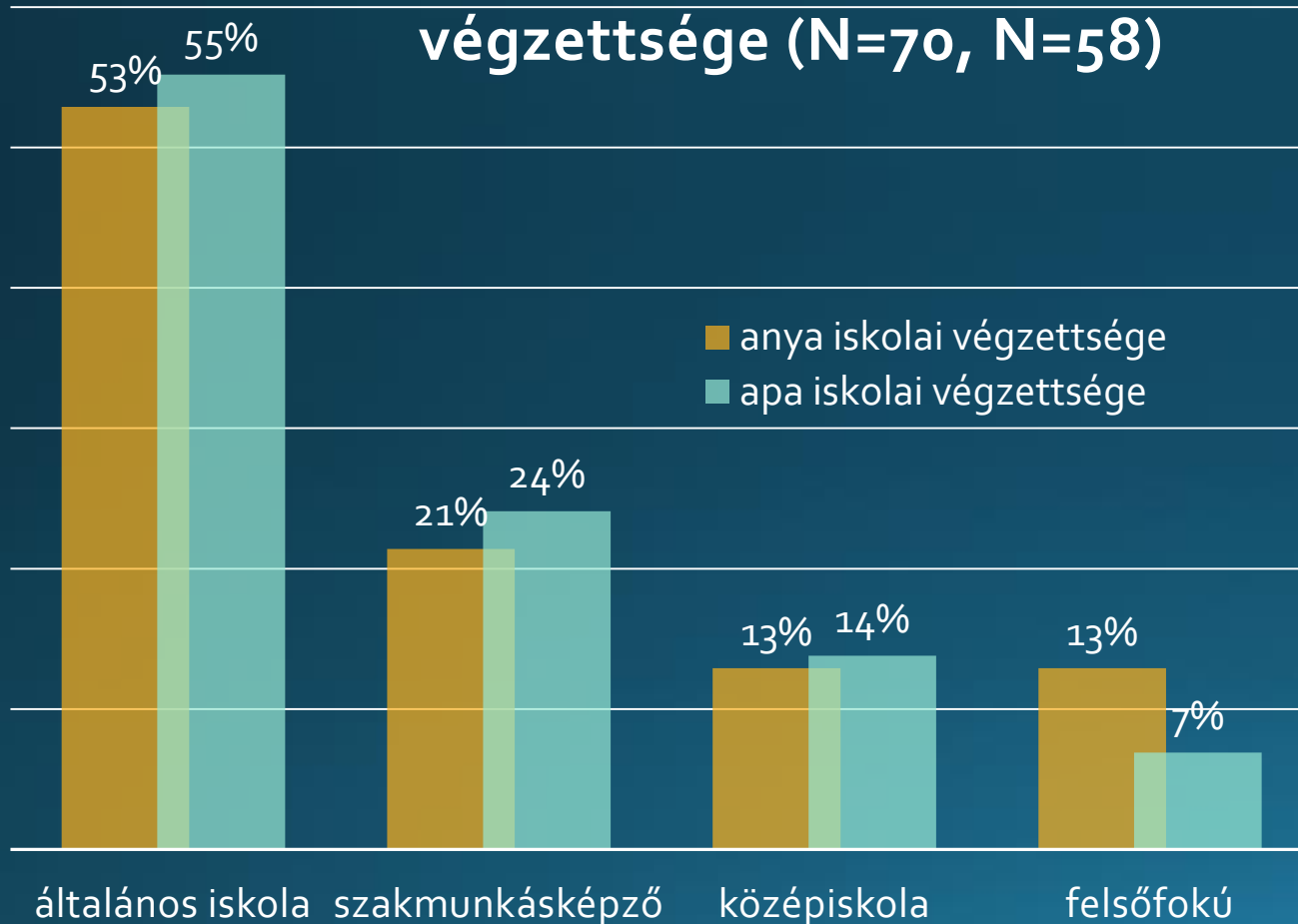
- A hallgatók csekély többsége nő (53%),
- Legtöbbjük az adatfelvétel idején 19-23 év közötti
- A hallgatók több mint fele 5000 főnél alacsonyabb népességű községekből származik, csupán 12%-uk nőtt fel 100.000 főnél nagyobb településen

Roma egyetemisták szakjai (N=71)

Hallgatók családi háttere I.

Szülők legmagasabb iskolai végzettsége (N=70, N=58)

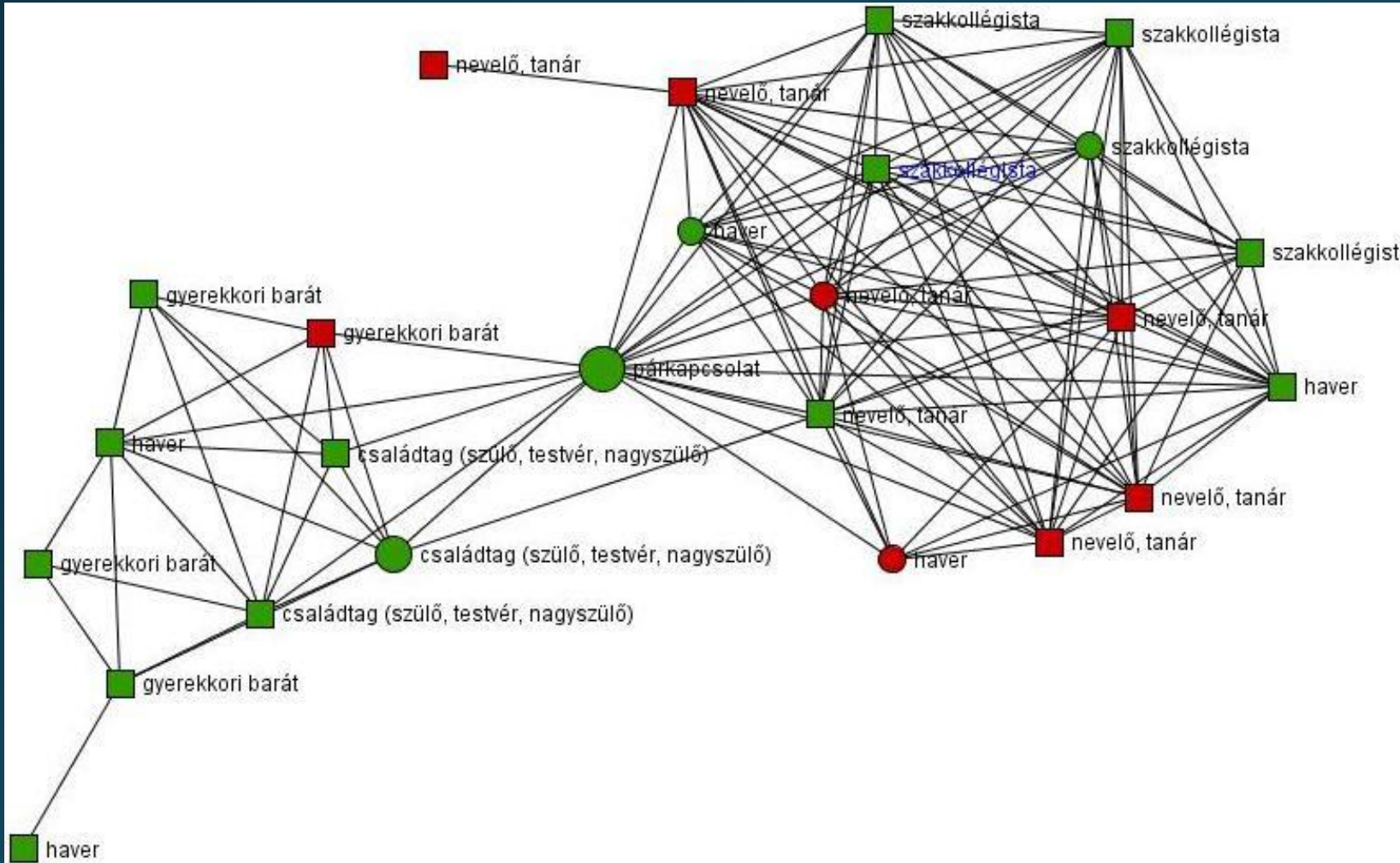
- A szülők több mint 80%-a roma származású
- A hallgatók harmada származik vegyes házasságból
- Többségük (60%) 4-5 fős háztartásokból érkezett, és 1-2 testvérrel bír (75%)

Hallgatók családi háttere II.

- A rokoni kapcsolatok 83%-a roma
- A rokonok iskolai végzettsége szignifikánsan alacsonyabb a hallgatók többi ismerőiséhez képest, kevesebb, mint harmaduk tanul egyetemen, vagy rendelkezik diplomával
- A rokonok többsége inaktív, rokkant nyugdíjas 21%, munkanélküli 16%, szakmunkásként dolgozik 17%, betanított munkásként 15%

A roma szakkollégisták kibocsátó közege nem túl iskolázott, alacsony státuszú, etnikailag inkább homogén miliő.

„Két csoport közé szorulva”

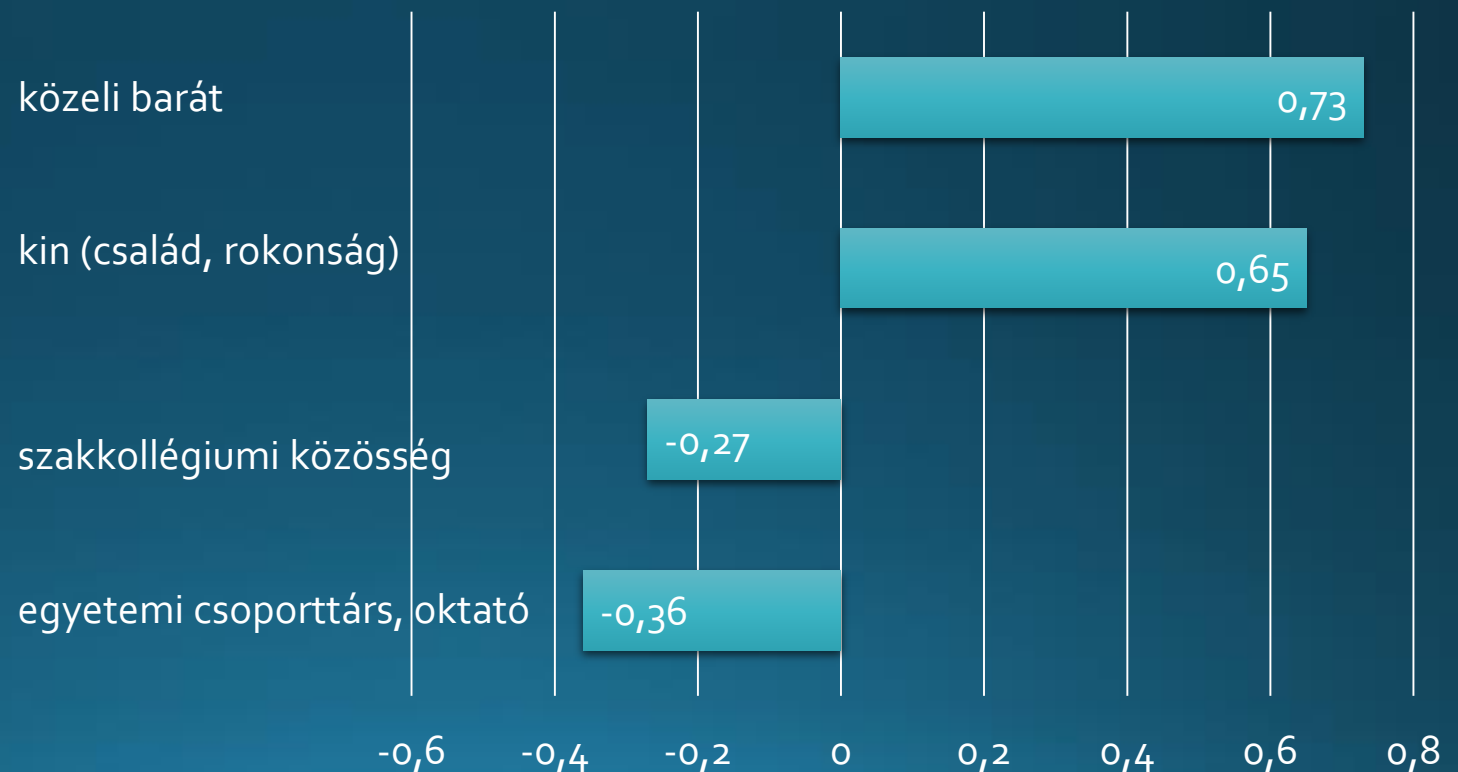
- „Két csoport közé szorulva élünk” (22 éves roma joghallgató)
- „Strangers in paradise” (Ryan and Sackrey 1984)
- „Caught in the middle” (Grimes and Morris 1997)
- „Társadalomlélektani keszonbetegség” (Pataki 2005)

(22 éves roma orvostanhallgató kapcsolathálózati struktúrája)

A rokonsági kapcsolatok szerepe a szakkollégisták mindennapjaiban

- Családi, rokonsági kapcsolatok teszik ki a kapcsolathálózatok negyedét
- Legerősebbek a szülőkhöz fűződő kötések, a hallgatók háromnegyede naponta, vagy naponta többször beszél szüleivel
- A rokonokkal való interakciónak azonban csak alig több mint a fele személyes, a fennmaradó része javarészt telefonon, vagy online csatornán zajlik

Strength of Tie index kapcsolatok típusai szerint
(N=1501)

A család a szakkollégisták értékrendjében

Menyire fontos?

(1=nagyon, 4=egyáltalán nem)

1. Család	1,19 (1,10)
2-3. Munka	1,52 (1,59)
2-3. Barát, ismerős	1,52 (1,70)
4. Szabadidő	1,81 (1,77)
5. Vallás	2,20 (2,66)
6. Politika	2,88 (3,05)

Házasság

(egyetértés %)

• Idejétmúlt int.	3 (20)
• Boldogsághoz szükséges	90 (88)
• Együttélés házasság nélkül OK	69 (69)

Gyermek a családban (egyetértés %)

- Apára, anyára is szükség van 91 (94)
- *Nő, ha gyereket, de párt nem akar* 20 (51)
- Apák (=anyák) képesek gondoskodni 72 (72)
- Gyermekért kötelesség mindent megtenni 78 (77)
- *Abortusz, ha nő nincs férjnél* 22 (59)
- *A., ha nem akarnak több gyereket* 33 (70)
- Nőnek szükséges a gyerek a teljes élethez 84 (88)
- Férfinek szükséges a gyerek ... 66 (70)

Gyermek felelőssége szüleiért (egyetértés %)

- Leginkább a felnőtt gyermek felelőssége a beteg szülő gondozása 83 (81)
- Szülőket mindig szeretni, tisztelni kell 78 (75)
- Felnőtt gyermeknek kötelessége gondoskodni szüleiről 66 (58)

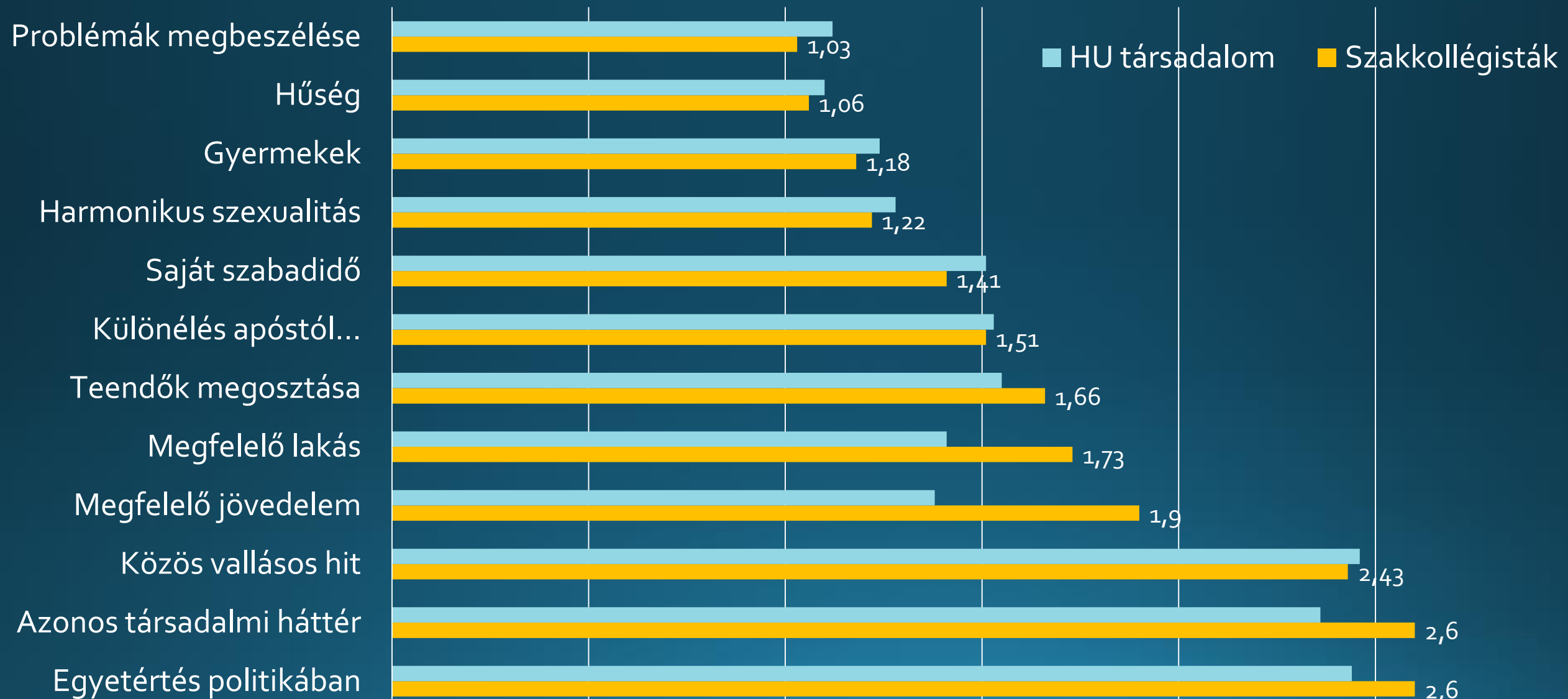
Mikor megengedhető?

(1 soha, 10 mindig) (szigorúbb)

- Házasság felfüggetlése v. nővel viszonyt folytatni 1,94 (1,86)
- Alkalmi szexuális kapcsolat 3,59 (3,24)
- *Prostitúció* 2,41 (2,56)
- Homoszexualitás 4,00 (3,09)
- *Abortusz* 3,00 (4,69)
- *Válás* 4,66 (5,73)
- *Mesterséges megterm.* 5,31 (5,99)

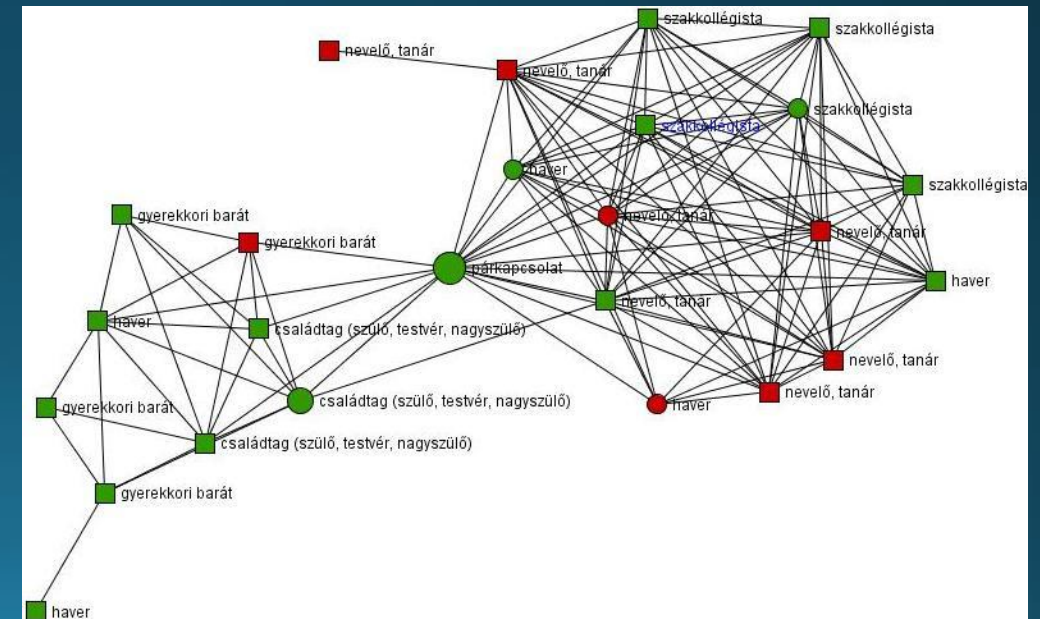
A sikeres házasság feltételei

(1 nagyon fontos, 3 nem nagyon fontos, rangsor)

Párkapcsolatok szerepe

- A roma kérdezettek több mint fele él párkapcsolatban
- Párjaik többsége (69%-a) cigány származású
- Szinte kizárólag felsőoktatásban tanuló vagy felsőfokú végzettségű (86%-uk)
- A hallgatók párjainak 62%-a szakkollégista

Köszönjük a figyelmet!